

<https://hoering.udir.no/Hoering/3535>

Avsender Udir Avdeling for eksamenstjenesten

Frist for uttalelse **20. august 2025**

Publisert dato 12. juni 2025

Høring om forslag til endring av tidspunkt for fastsettelse av standpunktkarakter og tidspunkt for når elevene skal få vite om trekk til eksamen

Ingen merknader til høringen

1. Innledning

1.1. Om høringen

Vi sender på høring forslag til endring av reglene om når skolene kan fastsette standpunktkarakter, og foreslår at standpunktkarakteren kan fastsettes dagen før sensur for alle eksamener. Vi hører også om offentliggjøring av trekket til eksamener i større grad kan samles, og hører tre ulike forslag til når elevene skal bli kjent med trekket.

Forslagene gjelder endringer i både opplæringsforskriften og i privatskoleforskriften.

Forslagene gjelder både grunnskole og videregående skole, men på grunn av ulikheter i eksamensordningen får forslagene begrenset betydning i grunnskolen. Forslagene til endringer foreslås å gjelde tilsvarende i forberedende og videregående opplæring for voksne.

Vi sender forslaget på høring med frist for uttalelser 20.08.2025. Det er viktig for fylkeskommunenes og skolenes planlegging at eventuelle endringer er klare så fort som mulig. Høringsfristen er derfor kort. Det vil dessverre ikke være mulig å få forlenget fristen.

Våre høringer er åpne for alle, og alle som ønsker det kan sende inn uttalelser til oss.

1.2. Bakgrunn

Regjeringen har besluttet at eksamensperioden for skriftlig eksamen hovedsakelig plasseres før 17. mai for elever som går på videregående trinn 3, [se pressemelding fra regjeringen 05.03.25](#).

Når eksamen plasseres tidligere i skoleåret må en større del av opplæringen gjennomføres etter at skriftlig eksamen er gjennomført slik at elevene fortsatt får opplæring i tråd med fag- og timefordelingen. Etter beslutningen har fylkesdirektørkollegiet for kompetanse og utdanning (FKU) nedsatt en arbeidsgruppe som har jobbet med forslag til tiltak for å kunne oppfylle årstimetallet i fag skoleåret 2025/2026. Arbeidsgruppa bestod av deltakere fra skoleledelse og skoleeiere.

Rapporten¹ er levert til Utdanningsdirektoratet og vises til i denne høringen. Rapporten fra FKU peker på at det også er behov for regelverkstiltak og foreslår forskriftsendringer for å gjøre det mulig for skolene å oppfylle kravene i fag- og timefordelingen.

Det er gjennomført flere utredninger om organisering av skoleåret, årstimetall og flytting av eksamen. I 2019 hadde Utdanningsdirektoratet sist ulike forslag til endring av organiseringen av skoleåret i videregående opplæring på høring. Denne høringen baserte seg på [rapport om organisering av skoleåret fra 2017](#). To av disse forslagene gikk ut på endring av fastsettelse av standpunktkarakter og

om kunngjøring av eksamenstrekk. Det ble ikke gjort endringer i forskrift som følge av denne høringen, men vi viser noen steder til den tidligere høringen og høringssvarene.

I 2018 satte Kunnskapsdirektoratet ned en eksamensgruppe som skulle bistå direktoratet i arbeidet med å utrede et helhetlig eksamensordningssystem for fagene som omfattes av fagfornyelsen. Det ble videre publisert en [rapport](#) med eksamensgruppas vurderinger og anbefalinger om fremtidens eksamen i 2020, der pkt. 8 omhandler organiseringen av eksamen. Evalueringen bygger på rapporten [Kunnskapsgrunnlag for evaluering av eksamensordningen fra 2019](#). Anbefalingene fra rapporten var på [høring](#) sammen med vurderingsordningene i læreplanene til fagfornyelsen og bestemmelsene om vurdering i forskrift til opplæringsloven. Endringer som følge av høringen ble fastsatt i 2020.

Det ble ikke gjort store endringer i bestemmelsene om eksamen som følge av innføring av ny opplæringslov med forskrifter i 2024.

Rapporten [Når skal eksamen gjennomføres?](#) utredet muligheten for å endre eksamenstidspunkt i vg3 i forkant av den politiske beslutningen.

Udir har utarbeidet ny eksamensplan for 2026 ut fra beslutningen og arbeidsgruppas rapport og har forsøkt å finne den beste løsningen ut fra disse forutsetningene. Utkast til eksamensplanen er lagt frem for KD, eksamenskontorene og organisasjonene i referansegruppa for vurdering.

2. Tidspunktet for fastsettelse av standpunktkarakter

2.1. Dagens regler

Både standpunktkarakterer og eksamenskarakterer er sluttvurderinger i fag, og skal gi informasjon om kompetansen til elevene ved avslutningen av opplæringen i faget. Dette følger av opplæringsforskriften § 9-15 og privatskoleforskriften § 6-15.

Opplæringsforskriften § 9-16 og privatskoleforskriften § 6-16 regulerer fastsettelse av standpunktkarakterer i fag. I fag med sentralt gitt eksamen skal standpunktkarakteren fastsettes senest dagen før fellessensurmøtet. I fag med lokalt gitt eksamen skal standpunktkarakteren fastsettes senest dagen før skolen avholder den første eksamenen i faget på det aktuelle trinnet på utdanningsprogrammet. Dette står i tredje og fjerde ledd av bestemmelsene.

Utdanningsdirektoratet har ansvaret for sentralt gitt eksamen, mens lokalt gitt eksamen er kommuner og fylkeskommuner sitt ansvar (vertsfylket eller vertskommunen for private skoler). Dette følger av opplæringsforskriften § 9-26 og privatskoleforskriften § 6-26.

Reglene om standpunktkarakterer i fag gjelder også for voksne deltakere jf. opplæringsforskriften § 15-11.

2.2. Vår vurdering

2.2.1. Fastsettelse av standpunktkarakter i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen

De fleste lokalt gitte eksamener er enten muntlige, praktiske eller muntlig-praktiske (heretter omtalt som ikke-skriftlige eksamener). Etter dagens bestemmelse skal standpunktkarakter i disse fagene fastsettes dagen før første eksamen i faget på trinnet på utdanningsprogrammet avholdes. Disse eksamenene avholdes normalt i løpet av en treukers periode i juni, noe som gjør at standpunktkarakterer i disse fagene også i dag kan og bør fastsettes forholdsvis sent i opplæringen.

I noen få fag i videregående opplæring gjennomføres det skriftlig lokalt gitt eksamen for elever. Dette gjelder i dag programfag på utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama, Studieforberedende Vg3 for naturbruk, faget Treningslære 1 på utdanningsprogram Idrettsfag, tverrfaglig eksamen i brønnteknikk, samisk som andrespråk vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram og kvensk/finsk som andrespråk vg1 og vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram.

Både lokalt gitte og sentralt gitte skriftlige eksamener i videregående opplæring blir arrangert i Utdanningsdirektoratet sitt prøve- og eksamenssystem. Lokalt gitte skriftlige eksamener blir av praktiske hensyn blitt arrangert i samme periode som sentralt gitte skriftlige eksamener. Når de fleste sentralt gitte skriftlige eksamener fra 2026 vil gjennomføres før 17. mai, vil dette derfor også få følger for gjennomføringen av eksamen i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen. Som en konsekvens av at eksamensperioden flyttes tidligere i mai, vil standpunktkarakterer etter dagens forskriftsbestemmelse måtte settes svært tidlig i mai i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen, mens standpunktkarakterer for resterende fag kan settes nærmere skoleslutt. Dette betyr at perioden for å få gjennomført opplæringen før standpunktkarakteren fastsettes, blir kortere enn i dag i disse fagene. Det betyr også at en større del av opplæringstiden i faget vil ligge etter at både standpunktkarakter og eksamen i faget er gjennomført.

Sluttvurderinger skal vise kompetansen ved avslutningen av opplæringen i faget, jf. opplæringsforskriften § 9-15 og privatskoleforskriften § 6-15. Dersom både standpunktkarakterfastsettelse og eksamen skjer tidlig i mai, vil faget i praksis være avsluttet allerede på dette tidspunktet. Dette vil kunne få flere uheldige konsekvenser. Skolen vil ha utfordringer med å gi opplæring i alle kompetansemålene før dette tidspunktet. Samtidig vil opplæring måtte skje etter dette tidspunktet for å gi elevene de timene de har krav på. Dette kan føre til både dårligere opplæring og dårlig motivasjon hos elevene den siste opplæringstiden, ettersom sluttvurderingene allerede er satt. Vi mener derfor det er viktig å endre bestemmelsen, slik at standpunktkarakterer settes så sent som mulig i opplæringstiden, til tross for at eksamen allerede har vært avholdt. Endringen kan bidra til at opplæringen etter eksamen i større grad oppleves som meningsfull.

2.2.2. Skille mellom lokalt gitte og sentralt gitte eksamener

Bakgrunnen for at standpunktkarakterer skal være satt før lokalt gitt eksamen avholdes er bl.a. at faglærer, som ofte er sensor ved lokalt gitt eksamen, ikke skal la seg påvirke av eksamensresultatet når hen setter standpunktkarakteren i faget. Elevene vil også kunne forvente en høyere standpunktkarakter dersom de har fått høyere karakter på eksamen.

Ansaret for lokalt gitt eksamen ligger til den enkelte kommune og fylkeskommune. Det er likevel slik at fylkeskommunene i dag samarbeider om utvikling av eksamensoppgaver i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen, og de har fra 1. januar 2025 bestemt at faglærer ikke lenger skal være sensor på lokalt gitt skriftlig eksamen. Det er derfor nå store likheter mellom sentralt gitt og lokalt gitt skriftlig eksamen i videregående opplæring, og sensuren foregår i praksis på tilsvarende måte. Ettersom faglærer ikke lenger skal være sensor på lokalt gitt skriftlig eksamen, vil det ikke lenger være en risiko for påvirkning da faglærer ikke vil ha tilgang på sine elevers eksamensbesvarelser. Så lenge standpunktkarakteren fastsettes før sensuren til eksamen foreligger, vil det ikke være noen fare for at faglærer blir påvirket av eksamensresultatet ved fastsettelsen av standpunktkarakterer. At opplæringsforskriften og privatskoleforskriften skiller mellom sentralt gitt eksamen og lokalt gitt skriftlig eksamen når det gjelder fastsettelse av standpunktkarakter er derfor ikke lenger hensiktsmessig.

Ettersom det er en forutsetning for endringen av tidspunktet for fastsettelse av standpunktkarakter i fag med lokalt gitt skriftlig eksamen at faglærer ikke er sensor, mener vi at opplæringsforskriften § 9-

33 tredje ledd og privatskoleforskriften 6-33 tredje ledd også bør endres slik at det ikke er opp til fylkeskommunen å avgjøre om faglærer skal være sensor på disse eksamenene.

2.2.3. Skille mellom skriftlige og ikke-skriftlige eksamener

Arbeidsgruppen foreslår et skille mellom når standpunktkarakterer skal fastsettes for skriftlige og ikke-skriftlige eksamener. I dag skal standpunktkarakteren i fag med ikke-skriftlig eksamen fastsettes dagen før første eksamen på trinnet på utdanningsprogrammet avholdes.

Dersom det gjøres en endring slik at standpunktkarakterer fastsettes før sensur foreligger, må standpunktkarakterer fortsatt settes dagen før eksamensgjennomføring i fag med ikke-skriftlig eksamen, fordi sensur for disse eksamenene gis på samme dag som eksamen. Dette taler for at tidspunktet for fastsettelse av disse karakterene bør kunne samkjøres. I praksis vil eksamen på trinnet på utdanningsprogrammet kunne avholdes over flere dager, noe som kan føre til at man vil kunne vente noe lengre med å fastsette standpunktkarakter i trekkfagene enn i dag. En felles bestemmelse om at standpunktkarakter må fastsettes før sensur i fagene der det er eksamen, vil gjøre det mulig å fastsette standpunktkarakterer i andre fag enn trekkfaget senere, slik at standpunktkarakteren kan fastsettes så sent i skoleåret som mulig. Dersom trekket også blir kjent tidligere (se punkt 3), vil det være klart tidligere hvilken dato og i hvilket fag standpunktkarakterer skal fastsettes før sensur, noe som kan gi forutsigbarhet både for fylkeskommunene og elevene. Vi foreslår derfor en felles regel om tidspunkt for fastsettelse av standpunktkarakter både i fag med skriftlige og ikke-skriftlige eksamener. I situasjoner der eleven blir trukket ut til både skriftlig og ikke-skriftlig eksamen i samme fag, fastsettes standpunktkarakteren i faget før den første sensuren foreligger.

2.2.4. Sen standpunktkarakter

Også i dag er det utfordrende hva perioden etter skriftlig eksamen er avholdt brukes til ([se rapporten "Når skal eksamen gjennomføres?"](#)), og vi vet at dette kan påvirke motivasjonen til elevene. Når eksamen flyttes, vil opplæringsperioden etter skriftlig eksamen bli lengre enn den er i dag. Mens eksamenskarakteren settes ut fra kompetansen som blir vist på et bestemt tidspunkt innenfor en gitt tidsramme, skal standpunktkarakteren settes på et bredt grunnlag som samlet viser elevens kompetanse. Det er ikke meningen at kandidaten skal få vist en like stor bredde av sin kompetanse på eksamen som i en standpunktvurdering.

Eksamen i seg selv og forberedelse til denne, kan være gode læringssituasjoner, som kan bidra til at eleven øker kompetansen i faget. Når skriftlig eksamen gjennomføres tidligere, vil det kunne gi mer tid til opplæring i etterkant av eksamen. Det vil kunne gi eleven større mulighet til å både videreutvikle og vise kompetansen sin fram til standpunktkarakteren fastsettes. Dette kan gi læreren et bredere grunnlag for å fastsette standpunktkarakterer i fag. Dette innebærer imidlertid ikke at lærer må legge til rette for vurderingssituasjoner, som f.eks. prøver, tett opp mot tidspunktet for fastsetting av karakterer. Samtidig er det når eksamen nå flyttes også en mulighet for at elevene lærer noe nytt, eller får mer dybdekunnskap, etter skriftlig eksamen som kunne vært relevant for eksamen. I tillegg kan denne perioden brukes til forberedelse til ikke-skriftlige eksamener.

Standpunktkarakteren skal etter opplæringsforskriften § 9-16 og privatskoleforskriften § 6-16 vise kompetansen ved avslutningen av opplæringen i faget. Det er opp til skolen å vurdere akkurat når standpunktkarakteren fastsettes ut fra når opplæringen avsluttes og andre praktiske behov, men bestemmelsene innebærer at standpunktkarakterene skal fastsettes så sent som mulig i opplæringen i faget. Vi ønsker ikke å forskriftsregulere et konkret felles tidspunkt for når standpunktkarakterer i fag *tidligst* kan fastsettes, da dette vil påvirke fylkeskommunenes og skolenes handlingsrom til å

planlegge og administrere den siste perioden av opplæringen, jf. kommuneloven § 2-2. Vi mener imidlertid at det er grunn til å tydeliggjøre i forskriften at standpunktkarakterer skal fastsettes så sent som mulig i opplæringen i faget, men uten å angi et nærmere tidspunkt. En tydeliggjøring kan bidra til at standpunktkarakteren i større grad fastsettes helt mot slutten av opplæringen.

2.3. Vårt forslag

Vi foreslår at det gjøres endringer i opplæringsforskriften og privatskoleforskriften, slik at **standpunktkarakterer i fag skal fastsettes senest før sensur av eksamen i faget foreligger. Forslaget vil gi størst endringer for fag med lokalt gitt skriftlig eksamen.**

Vi ser ikke lenger et behov for å skille mellom lokalt gitte og sentralt gitte eksamener knyttet til fastsettelse av standpunktkarakter fordi både planlegging og gjennomføring av skriftlige eksamener, og sensur av disse, i praksis nå foregår på samme måte enten eksamenen er sentralt gitt eller lokalt gitt.

Vi foreslår heller ikke å skille mellom skriftlige og ikke-skriftlige eksamener. For muntlig, praktisk og muntlig-praktisk eksamen er sensur samme dag som eksamen avholdes. Vi mener at en samkjøring her kan bidra til at standpunktkarakter, særlig i fag som ikke er trekkfag, settes senere enn i dag.

Vi foreslår at endringene gjelder for fastsettelse av standpunktkarakterer både i grunnskolen og i videregående opplæring. Realitetsendringene i grunnskolen og forberedende opplæring for voksne vil være små, da elevene ikke har lokalt gitt skriftlig eksamen, og elevene kun skal opp til en muntlig eller muntlig-praktisk eksamen der sensur gjennomføres samme dag som eksamen avholdes.

Vi foreslår at nytt tredje og fjerde ledd i opplæringsforskriften § 9-16 skal lyde:

Standpunktkarakterar skal fastsetjast så seint som mogleg, og i fag der eleven har vore oppe til eksamen, skal standpunktkarakteren fastsetjast seinast dagen før sensur av eksamen er klar.

Reglane i tredje ledd gjeld ikkje der ein elev får meir opplæring etter § 5-2 og samtidig er meldt opp til utsett, ny eller særskild eksamen, jf. § 9-36–§ 9-38. Standpunktkarakterane skal då fastsetjast etter endeleg sensur av utsett, ny eller særskild eksamen.

Tidligere sjette og sjuende ledd i bestemmelsene vil bli nytt femte og sjette ledd.

Vi foreslår tilsvarende endringer i privatskoleforskriften § 6-16 tredje og fjerde ledd.

Vi foreslår at tredje ledd andre og tredje setning i opplæringsforskriften § 9-33 skal lyde:

Ved lokalt gitt skriftleg eksamen skal faglæraren ikkje vere sensor. Ved lokalt gitt munnleg, praktisk og munnleg-praktisk eksamen skal faglæraren vere sensor om kommunen eller fylkeskommunen ønskjer det.

Tidligere tredje til sjette setning bli ny fjerde til syvende setning.

Vi foreslår tilsvarende endringer i privatskoleforskriften § 6-33 tredje ledd andre og tredje setning.

2.4. Konsekvenser av forslaget

Konsekvensene av forslaget om at standpunktkarakter skal fastsettes før sensur av eksamen er ganske små, da endringen hovedsakelig påvirker tidspunkt for fastsettelse av standpunktkarakterer når faget har lokalt gitt skriftlig eksamen, som gjelder få fag og få elever. Samtidig kan endringen, som arbeidsgruppa også peker på, være viktig for elevene som har disse fagene. Endringen for andre lokalt

gitte eksamener er ikke store, men ny bestemmelse åpner for at standpunktkarakteren i trekkfag kan settes noe senere enn i dag.

Vi mener det vil kunne være positivt med en felles regel om fastsettelse av standpunktkarakterer i alle fag, både for skolene, lærerne og elevene. Gitt avgjørelsen om å flytte eksamen frem, vil det være positivt for elevenes læringsutbytte at standpunktkarakteren blir fastsatt senere enn i dag og så sent som mulig. Forslaget om å klargjøre i forskriftene at standpunktkarakterer skal settes så sent som mulig, kan bidra til at karakteren settes enda senere enn i dag, særlig i fag der elevene ikke skal ha eksamen.

For å oppnå intensjonen om at standpunktkarakter skal fastsettes så sent som mulig, mener vi det også er viktig med andre tiltak. Her er det viktig at fylkeskommunene bidrar til en praksisendring der det er behov for dette. Det er også viktig at både kommuner og fylkeskommuner plasserer lokalt gitt ikke-skriftlig eksamen så sent i skoleåret som mulig, slik at det faktisk blir en opplæringsperiode mellom skriftlig eksamen og ikke-skriftlig eksamen der standpunktkarakteren enda ikke er fastsatt.

Er dere enige i at standpunktkarakter i et fag kan fastsettes før sensur av eksamen faller for både fag med lokalt og sentralt gitte eksamener?

Ja NeiVet ikke

Legg til kommentar

Er dere enige i forslaget om en felles bestemmelse for både skriftlige og ikke-skriftlige eksamener?

Ja NeiVet ikke

Legg til kommentar

Støtter dere forslaget om å tydeliggjøre i forskriften at standpunktkarakter skal fastsettes så sent som mulig?

Ja NeiVet ikke

Legg til kommentar

Vi erfarer at ulike fylkeskommuner per i dag legger opp til ulik praksis på dette, og at det enkelte steder settes standpunktkarakter allerede i begynnelsen av mai. Lektorlaget ønsker at skoleåret utnyttes best mulig og at standpunkt fastsettes så sent som mulig. Vi ønsker at Utdanningsdirektoratet angir en tidsramme standpunkt skal settes innenfor.

Har dere andre kommentarer til forslaget?

Legg til kommentar

Vi forutsetter at behandling av klager på standpunktkarakterer vil foregå slik at det ikke får konsekvenser for lærernes arbeidsår. Det kan innebære at elevenes tidsfrist for å klage på standpunktkarakter må begrenses ytterligere.

3. Tidspunktet for når trekket til eksamen skal gjøres kjent for elevene

3.1. Dagens regler

Hvem som er trukket ut til eksamen skal gjøres kjent for elevene to dager før eksamen og ikke mindre enn 48 timer før. Dette følger av opplæringsforskriften § 9-28 og privatskoleforskriften § 6-28. Der står det også at eksamen og eventuell forberedelsestid skal skje på virkedager.

3.2. Arbeidsgruppa begrunnelse for behov for forskriftsendring

I fag med ikke-skriftlig eksamen, blir elevene gjort kjent med trekket to dager før eksamen, og senest 48 timer før selve eksamensgjennomføringen i hvert enkelt fag. Siden eksamen på hver enkelt skole ofte foregår over mange ulike dager, innebærer dette at offentliggjøring av trekk også foregår over en lengre periode.

Arbeidsgruppa viser i sin rapport til at det oppleves som krevende å planlegge og gjennomføre opplæring i perioden etter at skriftlig eksamen er gjennomført på grunn av måten trekket til ikke-skriftlige eksamener skal gjøres kjent for elevene på, ettersom det skal holdes hemmelig for elevene hvilke fag de skal ha eksamen i frem til to dager før gjennomføringen. De peker på at eksamen planlegges uten å ta hensyn til lærernes vanlige timeplan. Når en lærer har en gruppe elever oppe til eksamen vil hen som hovedregel være borte fra all opplæringen den aktuelle dagen. Det samme gjelder når læreren er ute på eksterne sensoroppdrag. Det innebærer at planlegging av opplæringen må foregå i egne oversikter, da skolene ikke kan publisere timeplaner som avslører eksamenstidspunkter for ikke-skriftlige eksamener. Arbeidsgruppa peker på at dette skaper arbeidsbelastning for skolens ledelse og administrasjon, samt utfordringer for lærerne, som ikke kan se sine komplette timeplaner for perioden med ikke-skriftlige eksamener. Dersom det er mer åpenhet rundt trekket kan timeplanene avvike fra ordinære timeplaner i denne tidsperioden, slik at elevene får opplæring i fag med lærere som er tilgjengelige.

Arbeidsgruppa peker videre i sin rapport på at det er ønskelig at trekket til ikke-skriftlige eksamener gjøres kjent for elevene på samme måte som ved skriftlige eksamener. De ser for seg to mulige løsninger:

- 1) At trekket til samtlige eksamener (både skriftlige og ikke-skriftlige) gjøres kjent for elevene på samme tidspunkt før perioden for skriftlig eksamen starter.
- 2) At trekket for ikke-skriftlige eksamener gjøres kjent for elevene samlet senest 48 timer før perioden for ikke-skriftlige eksamener starter.

3.3. Våre vurderinger

Forskriftene er ikke til hinder for at lærerne og andre ansatte på skolen gjøres kjent med trekket i god tid før gjennomføringen av eksamen. Samtidig har vi forståelse for at fylkeskommunen allerede opplever administreringen og planleggingen av eksamensperioden som utfordrende, og at en endring av måten trekket til eksamen gjøres kjent på vil kunne lette arbeidet og bidra til en lengre periode med opplæring for elevene frem mot avslutningen av fagene. Vi ser at det kan være gode grunner for dette, og ønsker å få høringsinstansenes innspill.

Vi har vurdert alternative løsninger når det gjelder tidspunktet for når elevene skal gjøres kjent med trekket til eksamen, og omtaler tre konkrete alternativer i punktene 3.3.2.1 – 3.3.2.3 nedenfor som vi ønsker at høringsinstansene tar stilling til.

3.3.1. Offentliggjøring av trekket til skriftlig eksamen

Dagens forskriftsregler skiller ikke mellom eksamensformer eller om eksamen er sentralt eller lokalt gitt når det gjelder tidspunktet for når elevene skal gjøres kjent med trekket, og regelen fastslår at trekket skal gjøres kjent to dager før eksamen i alle tilfeller. Praksis er imidlertid slik at Utdanningsdirektoratet setter en dato for når elevene skal gjøres kjent med trekket ved sentralt gitt eksamen. I praksis blir trekket for sentralt gitte eksamener offentliggjort senest 48 timer før den første eksamenen i eksamensperioden, som vanligvis strekker seg over ca. to uker. Det er også praksis for at fylkeskommunene innretter trekket til lokalt gitt skriftlig eksamen på samme måte. Dette innebærer at elever som skal ha eksamen sent i eksamensperioden blir kjent med trekket mer enn to dager før eksamen. Dette er en innarbeidet praksis som har blitt gjennomført over tid.

Vi ser derfor at opplæringsforskriften § 9-28 og privatskoleforskriften § 6-28 ikke samsvarer med hvordan elevene i dag gjøres kjent med trekket til skriftlig eksamen. Vi mener basert på dette at det bør gjøres en endring i reglene slik at disse samsvarer bedre med dagens praksis. Vi vurderer også at dette vil være en løsning som forenkler skoleledelsens arbeid, se våre vurderinger i punkt 3.3.2.

Denne endringen er derfor tatt inn som en del av alle tre alternativene som omtales nedenfor.

3.3.2. Offentliggjøring av trekket til ikke-skriftlig eksamen

3.3.2.1. Alternativ 1: Trekket til samtlige eksamener gjøres kjent for elevene på ett felles tidspunkt før perioden for skriftlig eksamen starter

Ved å innføre en felles dato for offentliggjøring av trekket til samtlige eksamener, både skriftlige og ikke-skriftlige, vil den etablerte praksisen med hvordan trekket til skriftlige eksamener gjøres kjent for elevene bli ivarettatt. I tillegg vil det forenkle fylkeskommunenes og skolenes administrasjon av offentliggjøringen av trekket, og ta bort ulempene ved hemmelighold overfor elevene og utfordringene med planleggingen av opplæringen i perioden før ikke-skriftlig eksamen starter, slik arbeidsgruppa trekker frem i rapporten. Dette vil i større grad kunne muliggjøre en opplæringsperiode mellom skriftlig og ikke-skriftlig eksamen med bedre læringsutbytte for elevene.

En slik løsning innebærer imidlertid at elevene allerede tidlig i mai blir gjort kjent med hvilke fag de skal gjennomføre både skriftlige og ikke-skriftlige eksamener i, noe som betyr at elevene i praksis vil være kjent med hvilke ikke-skriftlige eksamener de skal ha lang tid i forkant av eksamen, ettersom disse eksamenene gjennomføres i juni.

Endring av tidspunktet for når elevene skal gjøres kjent med trekket til eksamen slik at dette skjer tidligere enn i dag, var også en del av forslaget Utdanningsdirektoratet hadde på høring i 2019. [En rapport fra NIFU](#) viste i denne forbindelse blant annet at mer forutsigbarhet ved eksamenstrekk ville bidra til å sikre elevene mer undervisning i mai og juni, og at skoler som hadde fleksible timeplaner i eksamensperioden i større grad oppfylte årstimetallet før eksamen. Eksamensgruppa, som ble nedsatt av KD, omtaler også offentliggjøring av trekket i sin [rapport](#). De beskriver at offentliggjøring av eksamensfag i tilstrekkelig tid før selve eksamensgjennomføringen reduserer betydningen av variasjon i forberedelsestid, og at det også vil gi elevene tid til å konsentrere seg om helheten i fagene før de får en mer konkret problemstilling eller oppgaver i en eventuell forberedelsesdel.

Innspillene i høringen fra 2019 viste at et flertall av høringsinstansene mente at en tidligere offentliggjøring ville gjøre det lettere å planlegge undervisningen, og ønsket å endre på offentliggjøringen av eksamenstrekket. Flertallet av de som ønsket endring ønsket at offentliggjøringen skulle skje ti virkedager før eksamen. Det var imidlertid mange instanser, både som støttet og ikke støttet forslaget, som var bekymret for en mer eksamensrettet opplæring med et slikt forslag og at det var viktig at offentliggjøringen ikke skjedde for tidlig. Utdanningsdirektoratet støttet

bekymringen, og vurderte at en offentliggjøring av eksamenstrekket ikke måtte legges tidligere enn ti virkedager før eksamen.

En felles offentliggjøring av skriftlige og ikke-skriftlige eksamener kan medføre at elevene prioriterer fag de vet de skal ha eksamen i. En felles offentliggjøring kan også gjøre at faglærer gjør opplæringen mer eksamensrettet i perioden mellom skriftlig og ikke-skriftlig eksamen i fag der elevene er trukket ut til ikke-skriftlig eksamen. Samtidig kan man argumentere med at godt arbeid med vurdering, oppfølging av læringsprosesser og god kvalitetssikring av standpunktvurderingene i større grad vil motivere elevene til jevnt arbeid i alle fag, uavhengig av eksamenstrekket. Elevene skal dessuten ha standpunktkarakterer i alle fag, som utgjør hovedtyngden av karakterer på vitnemålet - standpunktkarakterer utgjør ca. 80 prosent og ca. 20 prosent utgjør eksamenskarakterer. Kombinert med forslaget om at standpunktkarakterer i fag skal settes så sent som mulig, innebærer dette at avgangselever ikke kun kan prioriterer fag de vet de skal ha eksamen i, de siste en og en halv månedene av opplæringen, men at de må disponere tiden sin mellom fag med standpunktkarakter og fag med både standpunktkarakter og eksamen.

En løsning der elevene blir kjent med trekket til alle eksamener på likt, gjør at alle elevene blir kjent med trekket til ikke-skriftlige eksamener i så god tid at det vil redusere betydningen av noen dagers variasjon i antall dager de har kjennskap til trekkfaget.

Dagens regler om offentliggjøring av trekk i opplæringsforskriften § 9-28 og privatskoleforskriften § 6-28, kombinert med reglene om forberedelsesdel i opplæringsforskriften § 9-32 og privatskoleforskriften § 6-32 innebærer at det ikke er anledning til å gjennomføre lokalt gitte eksamener med forberedelsesdel på mandager eller første dag etter offentlig helligdag/høytidsdag. Dette har arbeidsgruppa pekt på i sin rapport, hvor de mener at å fjerne denne begrensningen vil skape større handlingsrom for planlegging og gjennomføring av eksamensperioden for ikke-skriftlig eksamen ved at alle virkedager kan tas i bruk til eksamensgjennomføring. Ved å flytte offentliggjøringen av trekket til ikke-skriftlig eksamen til før perioden for skriftlig eksamen starter, vil denne begrensningen ikke lenger være aktuell slik at eksamen også kan gjennomføres mandager og dagen etter en offentlig høytidsdag.

Vi foreslår at et felles nasjonalt tidspunkt for offentliggjøring av trekket til samtlige eksamener fastsettes av Utdanningsdirektoratet, slik som det gjøres for sentralt gitte trekkfagseksamener i dag. I dag offentliggjøres eksamenstrekket til sentralt gitt eksamen to virkedager før første eksamen, eventuelt to dager før forberedelsesdel til første eksamen starter. Vi ser ikke for oss store endringer i dette, men dersom forslaget formuleres slik at Utdanningsdirektoratet fastsetter offentliggjøringstidspunktet, kan det åpne for å forlenge tiden mellom offentliggjøringen og eksamen dersom det senere er hensiktsmessig. Vi foreslår derfor ikke en konkret tidsangivelse for tidspunktet fastsatt av Utdanningsdirektoratet, noe som gir større fleksibilitet.

Ettersom lokalt gitt eksamen, inkludert offentliggjøringen av trekk, er fylkeskommunens ansvar, vil en felles dato for offentliggjøring av trekk gripe inn i fylkeskommunens handlingsrom. Dersom dette kan muliggjøre en mer forutsigbar og innholdsmessig god opplæring i den siste opplæringsperioden for avgangselevne, er vår vurdering at det ikke innebærer en unødvendig inngripen i det fylkeskommunale selvstyret, jf. kommuneloven § 2-2. Dette ble heller ikke spilt inn som en bekymring fra fylkeskommunene i høringen i 2019, men vi ber om høringsinstansenes syn på en slik felles dato for offentliggjøring.

3.3.2.2. Alternativ 2: Trekket til ikke-skriftlige eksamener gjøres kjent for elevene på et eget tidspunkt før perioden for ikke-skriftlige eksamener starter

En løsning der trekket til ikke-skriftlige eksamener gjøres kjent på et eget tidspunkt før perioden for ikke-skriftlige eksamener starter innebærer at trekket offentliggjøres for elevene på en tilsvarende måte som det i dag gjøres for skriftlige eksamener.

Vi har vurdert hvor lang tid i forkant elevene bør få vite om trekket, og har kommet til at fem virkedager før eksamensperioden starter kan være en løsning. I praksis vil dette innebære at noen elever vil få vite hvilken ikke-skriftlig eksamen de skal ha én uke i forkant av sin eksamen, mens andre kan få vite det to uker eller lengre tid i forkant, avhengig av den lokale eksamensplanen (som ofte strekker seg over en lengre periode). Vi har både vurdert om tidspunktet for offentliggjøringen burde være mer enn fem virkedager før første eksamen, og om det burde være mindre. I vurderingen har vi sett hen til at tidligere [rapporter](#) har vist at en tidligere offentliggjøring av trekk enn i dag vil være positivt fordi det vil gi bedre forutsigbarhet for elevene. Samtidig har det vært et hensyn at elevene ikke skal få en for lang periode der de kan velge å kun fokusere på det faget de skal opp til eksamen i, noe som tilsier at eksempelvis ti dager i forkant av første eksamen kan være for lenge. Videre mener vi at tidspunktet burde ligge noe tidligere enn to dager i forkant av første eksamen, ettersom fordelene og ulempene ved å ha eksamen tidlig og sent i eksamensperioden vil bli større jo kortere tid i forveien tidspunktet settes. Løsningen samsvarer også i større grad med svarene i høringen i 2019.

Vi ser at dette alternativet innebærer at elevene får ulik tid med kjennskap til trekkfaget i forkant av eksamen, avhengig av når i eksamensperioden deres eksamen avholdes. Det innebærer at elever som skal gjennomføre eksamen sent i perioden både får mer opplæring og mer tid til å lese på faget hjemme, sammenlignet med elever som får vite trekkfaget kort tid i forveien.

Selv om løsningen er tilsvarende som for dagens praksis ved skriftlig eksamen, er det imidlertid ulikheter mellom fordelingen mellom skriftlige og ikke-skriftlige eksamener på ulike utdanningsprogram og programområder som gjør at vi mener denne løsningen slår mer uheldig ut overfor elevene sammenlignet med slik dagens ordning for skriftlig eksamen praktiseres.

Alle elever som går studiespesialisering, skal eksempelvis på vg3 gjennomføre obligatorisk skriftlig eksamen i hovedmålet sitt, samt trekkes ut til to andre skriftlige eksamener. I tillegg skal de trekkes ut til én ikke-skriftlig eksamen. Dette følger av opplæringsforskriften § 9-30 tredje ledd og privatskoleforskriften § 6-30. Dette innebærer at elevene skal gjennomføre tre skriftlige eksamener i perioden for dette (vanligvis rundt to uker), og elevene vil derfor generelt ikke ha mye tid mellom de tre eksamenene til å fokusere på ett og ett fag. Det vil selvsagt være noen variasjoner avhengig av om de ulike trekkeksamenene er plassert tidlig eller sent i eksamensperioden. Siden alle uansett skal ha tre eksamener over samme perioden, er det likevel relativt like forutsetninger for alle elever i denne perioden. Ettersom elevene kun skal trekkes ut til én ikke-skriftlig eksamen, vil det derimot kunne variere langt mer hvor god tid i forveien elevene i praksis kan starte forberedelsene til det faget de skal ha eksamen i, med en løsning der trekket offentliggjøres felles før første ikke-skriftlige eksamen starter. Hensynet til mest mulig like forutsetninger og rettferdige eksamensforhold for elevene vil dermed i større grad kunne ivaretas med de andre to alternativene vi har vurdert.

Løsningen med et felles trekk for ikke-skriftlige eksamener vil ha fordelene som vist til ovenfor med tanke på at trekket ikke trenger å gjøres kjent gjentakende ganger gjennom eksamensperioden, og det vil lette skolenes planlegging av opplæringen som igjen vil kunne gi elevene økt læringsutbytte i perioden. Videre oppheves begrensningen om at eksamen ikke kan gjennomføres på mandager og første dagen etter offentlig høytidsdag/helligdag for de fleste eksamenene i perioden. Høringen fra 2019 viste som nevnt at mange instanser ikke ønsket at elevene skulle gjøres kjent med trekket tidligere enn ti dager før eksamen, noe som i større grad kan ivaretas gjennom denne løsningen, enn alternativet skissert over.

Vi har også vurdert om Utdanningsdirektoratet burde sette en felles dato for offentliggjøring av trekket til ikke-skriftlig eksamen tilsvarende trekket til skriftlig eksamen, og har forstått arbeidsgruppa sin rapport slik at de kunne ønsket seg en slik mulighet. Vi har imidlertid kommet til at å fastsette en slik felles dato vil være utfordrende å gjennomføre i praksis fordi perioden for ikke-skriftlige eksamener ikke avvikes over samme datoer og over like lang periode på tvers av fylkeskommunene og skolene. En slik løsning ville dermed skapt ulikheter mellom elevene når det gjelder hvor lenge de har kjennskap til hvilket fag de skal gjennomføre eksamen i fra fylke til fylke, i tillegg til ulikheter for elever ved samme skole.

3.3.2.3. Alternativ 3: Forskriften tilpasses dagens ordning for offentliggjøring av trekket til skriftlig eksamen, men endres ikke når det gjelder trekket til ikke-skriftlige eksamener

En siste løsning vi har vurdert er å beholde dagens ordning når det gjelder tidspunktet for når elevene blir gjort kjent med trekket til ikke-skriftlig eksamen, men at opplæringsforskriften § 9-28 og privatskoleforskriften § 6-28 må endres for å samsvare med dagens ordning for offentliggjøring av trekket til skriftlig eksamen, se vurdering under punkt 3.3.1.

Alternativet innebærer at elevene som i dag skal gjøres kjent med trekket til ikke-skriftlige eksamener to dager før eksamen og ikke mindre enn 48 timer før første kandidat skal ta eksamen i faget. Bakgrunnen for å beholde dagens ordning for ikke-skriftlige eksamener er at vi er usikre på om alternativ 1 og alternativ 2 vil kunne få noen utilsiktede konsekvenser. Dette skyldes at det har vært lite tid til utredning av alternativene i forkant av høringen. Som påpekt i vurderingene ovenfor mener vi det er en ulempe ved begge alternativene at de medfører ulikheter når det gjelder hvor lenge elevene har kjennskap til trekkfaget og risiko for økt prioritering av eksamensfag i perioden mellom skriftlig og muntlig eksamen.

Vi mener at dagens ordning med hvordan elevene gjøres kjent med trekket til ikke-skriftlige eksamener er rettferdig for elevene ved at alle får vite trekket to dager i forkant, hvilket gir like forutsetninger til å kunne forberede seg til eksamen. Vi mener også at hensynet til elevene er viktig i en slik vurdering.

Samtidig ser vi at den siste opplæringsperioden i fagene vil kunne planlegges og organiseres bedre dersom skolene kan offentliggjøre hvem som er trukket ut til eksamen på ett felles tidspunkt, fremfor å måtte offentliggjøre trekk fortløpende gjennom eksamensperioden. Denne problemstillingen løses ikke ved å beholde dagens ordning, noe som kan innebære at perioden mellom skriftlig og ikke-skriftlig eksamen, som nå blir lengre, ikke utnyttes maksimalt. Dette vil også være viktig for elevene.

3.3.3. Alle trekkfagseksamener, ikke kun på videregående trinn 3

Vi mener at endringer i reglene om offentliggjøringen av trekk for elevene må gjelde for alle trekkfagseksamener i videregående opplæring, og ikke bare for eksamenene på vg3. Selv om det er typiske vg3 fag som fra 2026 får tidligere skriftlige eksamener, henger perioden med skriftlig eksamen sammen, og gjennomføringstidspunkt for skriftlig eksamen på vg1 og vg2 vil også bli påvirket. Vi vurderer også at det vil være enklere for både elevene og skolene å forholde seg til reglene om offentliggjøringen av trekket dersom disse er like gjennom videregående opplæring.

3.3.4. Eksamenstrekk i grunnskolen

Trekk til eksamen er i dag regulert i en bestemmelse som gjelder både for trekk til eksamen for grunnskolen og videregående opplæring. Det er derfor et spørsmål om en eventuell endring av forskriften også skal gjelde for trekk til ikke skriftlige eksamen i grunnskolen. Bakgrunnen for at det er

bestemt å flytte eksamen er et ønske om at avgangsfeiringen i videregående starter først etter at skriftlig eksamen er gjennomført. Dette vil ikke være et argument for grunnskolen. I grunnskolen vil heller ikke opplæringen påvirkes i like stor grad som for videregående opplæring, ettersom skolen skal gjennomføre færre eksamener. Dermed vil ikke en endring av eksamenstrekket bety at grunnskolen sparer mye administrasjon slik argumentasjonen fra arbeidsgruppen er for videregående skole. Dette taler for at regelverket beholdes slik det er i dag for grunnskolen.

Eksamen er likevel en del av den individuelle vurderingen elevene har rett til både i grunnskolen og i videregående opplæring. Det kan derfor være en fordel for elevene å bli møtt med den samme ordningen på ungdomsskolen, slik at de blir forberedt på hva som vil møte dem senere i utdanningsløpet. Samtidig er det allerede i dag forskjeller i tidspunkt for gjennomføring av skriftlig eksamen i grunnskolen. Det er Utdanningsdirektoratet som fastsetter trekkdatoen for ungdomsskolen også, men det er annen dato enn for videregående skole. Grunnskolen har derfor hatt skriftlig eksamen både før og etter 17. mai. Det er kommunen som er ansvarlig for eksamensgjennomføringen i ungdomsskolen. Selv om skoleruta i mange fylkeskommuner er samkjørt med grunnskolene, vurderer vi at det ikke vil være like avgjørende for kommunens planlegging og administrering av skoleløpet at kunngjøring av trekket gjøres likt gjennom hele grunnopplæringen. Da vil man heller ikke gripe unødvendig inn i kommunenes handlingsrom, jf. kommuneloven § 2-2 Vi anbefaler at grunnskolen beholder dagens ordning, og foreslår derfor ikke å gjøre endringer for dem.

3.3.5. Eksamenstrekk i forberedende opplæring for voksne (FOV) og videregående opplæring for voksne (VOV)

Det følger av opplæringsforskriften § 15-21 første ledd at reglene om antall eksamener i § 9-29 - § 9-31 også gjelder for voksne deltakere i forberedende opplæring for voksne (heretter FOV) og voksne i videregående opplæring (heretter VOV). Det er unntak for deltakere på yrkesfaglige utdanningsprogram som følger modulisererte læreplaner. Dette står i opplæringsforskriften § 15-21 tredje ledd. Med unntak for deltakere som følger modulisererte læreplaner på yrkesfaglige utdanningsprogram, skal altså voksne deltakere i FOV og VOV trekkes opp til samme antall eksamener som elever i grunnskolen og videregående opplæring.

Reglene om trekk av elever til eksamen i opplæringsforskriften § 9-28 gjelder for voksne deltagere «så langt dei passar» jf. opplæringsforskriften § 15-20. Vi har vurdert om man bør gjøre endringer i når trekk til ikke-skriftlig eksamen skal gjøres kjent for deltakere i FOV og VOV dersom man gjør endringer i dette for elever i grunnskolen og videregående skole. For deltakere i FOV vil det være snakk om opplæring på samme nivå, og kommunen har ansvaret for begge eksamenene. Det er likevel slik at selv om voksne i forberedende opplæring også får opplæring i fag på grunnskolenivå, er målgruppen annerledes. Deltakere i VOV er også en uensartet gruppe der mange kan være i jobb, og har ulik progresjon og ulikt behov for opplæring. Dette innebærer at deltakerne i VOV ikke nødvendigvis skal følge det samme utdanningsløpet som for elever i videregående opplæring. Dette kan i utgangspunktet tale imot at voksne deltakere skal følge trekkordningen som gjelder for elever dersom denne endres.

Voksne deltakere i FOV og VOV trekkes ut til samme antall eksamener som elever i grunnskolen og videregående opplæring, og reglene om offentliggjøring av trekket i dag er like for elever og voksne. Basert på dette vurderer vi på den annen side at det er en fordel om reglene om trekk av voksne deltakere til eksamen fortsetter å tilsvare reglene som gjelder for elever ettersom dette kan være enklere for kommunen og fylkeskommunen å forholde seg til enn om det skal være ulike ordninger. Vi anbefaler derfor at valget av alternativ 1, 2 eller 3 for elever også vil gjelde for voksne deltakere. Vi er

usikre på om en slik løsning kan ha noen utilsiktede konsekvenser i opplæringen for voksne, og vi ber om høringsinstansenes innspill på dette.

3.4. Vårt forslag

Vi foreslår en endring av opplæringsforskriften § 9-28 og privatskoleforskriften § 6-28, slik at bestemmelsen samsvarer med måten elevene i dag gjøres kjent med trekket til skriftlige eksamener på.

Videre hører vi tre alternative forslag når det gjelder tidspunktet for når elevene skal gjøres kjent med trekket til ikke-skriftlige eksamener i videregående opplæring.

Vi ønsker å høre de ulike alternativene åpent uten noen tydelig anbefaling. Dette henger sammen med at vi har hatt kort tid til å utrede forslagene, noe som innebærer at ikke alle konsekvenser av forslagene nødvendigvis er belyst. Eventuelle forskriftsendringer må fastsettes raskt mtp. planleggingen av eksamensperioden. Vi er særlig opptatt av å få frem hva som vil være til **elevens beste**, og også få **høringsinstansenes syn på hvordan de ulike forslagene vil slå ut for ulike grupper av elever**. Vi vil også oppfordre høringsinstansene til å se på om de kan involvere berørte elever når de utarbeider sine høringssvar.

Dagens praksis i grunnskolen tilsvarer forslaget til alternativ 3. Det foreslås ikke å endre denne ordningen i grunnskolen. Dersom alternativ 1 eller 2 blir valgt, vil det derfor måtte innebære et eget ledd som gjelder grunnskolen, som ikke fremgår av forslaget under. Det innebærer også at det må gjøres tydelig i forslagene under at dette gjelder videregående opplæring. Tilsvarende vil det måtte gjøres endringer i opplæringsforskriften § 15-20 som regulerer hvilken trekkordning som gjelder for voksne deltakere, slik at trekkordningen i FOV følger reglene for elever i grunnskolen, mens trekkordningen i VOV følger reglene for elever i videregående opplæring.

Vi foreslår at opplæringsforskriften § 9-28 andre ledd og privatskoleforskriften § 6-28 andre ledd skal lyde:

Alternativ 1:

Kven som er trekte ut til eksamen, skal gjerast kjent for elevane på ein felles dato som Utdanningsdirektoratet fastsett. Eksamen og eventuell førebuingssdel skal gjennomførast på verkedagar.

Alternativ 2:

Kven som er trekte ut til skriftleg eksamen, skal gjerast kjent for elevane på ein felles dato som Utdanningsdirektoratet fastsett. Kven som er trekte ut til munnleg, munnleg-praktisk eller praktisk eksamen skal gjerast kjent for elevane fem verkedagar før første eksamen på trinnet. Eksamen og eventuell førebuingssdel skal gjennomførast på verkedagar.

Alternativ 3:

Kven som er trekte ut til skriftleg eksamen, skal gjerast kjent for kandidatane på ein felles dato som Utdanningsdirektoratet fastsett. Kven som er trekte ut til munnleg, munnleg-praktisk eller praktisk eksamen, skal gjerast kjent for elevane to dagar før eksamen og ikkje mindre enn 48 timer før første kandidat skal ta eksamen. Eksamen og eventuell førebuingssdel skal gjennomførast på verkedagar.

3.5. Konsekvenser av forslagene

For fylkeskommunen og skolene vil forslagene kunne bety mindre administrasjon og enklere planlegging av skoledagen i eksamensperioden. Vi vurderer også at dersom trekket blir gjort kjent tidligere, vil dette kunne føre til at både elevene og skolene har lenger tid til å forberede seg til eksamen, eksempelvis slik at det er bedre tid til å forberede for elever som har behov for tilrettelagt eksamen.

Vi har foreslått ulike alternativer til forskriftsregulering. Vi vurderer at disse forslagene kan slå ulikt ut for ulike grupper elever.

Selv om eksamen er bestemt flyttet til tidligere i skoleåret, mener vi at det vil være til elevens beste å få opplæring så langt ut i skoleløpet som mulig. Lengre opplæring vil i større grad åpne for mer læring og bidra til å forberede elevene på senere opplæring, jobb eller studier.

I alternativ 1 og alternativ 2 foreslår vi at elevene får vite om trekket samtidig. Elevene vil likevel få vite om trekkfaget i ulik tid før eksamen skal avholdes. Dette vil innebærer at noen er kjent med trekket i lengre tid enn andre. Dette kan oppleves urettferdig for de elevene som får mindre tid. Vi mener at konsekvensene av dette vil bli mindre dersom alle elevene får vite at de skal opp til eksamen lenger tid i forveien enn i dag. Selv om noen elever fortsatt vil få vite om trekket før andre, vil alle elever få vite om trekket så lang tid i forveien slik at forskjellen vil utjevnes. Dette ivaretas i større grad i alternativ 1 enn i alternativ 2. Vi har også lagt vekt på at det å få vite at man er trukket ut til eksamen lenger tid i forkant av selve eksamen vil være mer lik den situasjonen elevene vil møte i eventuell studiehverdag. Det kan være en fordel for elevene at de får trent seg på å skulle planlegge mot eksamen allerede i videregående opplæring.

Samtidig har alle elever ulike forutsetninger og behov. For noen elever vil det kunne være en fordel at trekket er mer forutsigbart, f.eks. for å planlegge og utvikle egen læring før eksamen. Andre elever vil kunne se på tidligere trekk som en ulempe, f.eks. hvis de har utfordringer med å planlegge og strukturere tiden sin. Til tross for at det er flere standpunkt karakterer enn eksamens karakterer, er det en fare for at noen elever kan prioritere faget de skal ha eksamen i foran andre fag, noe som kan påvirke både læringen og karakterene i de andre fagene. Vi vurderer at dette kan avhjelpes ved god vurderingspraksis og veiledning. [Elevundersøkelsen](#) har vist at det er et markant økt press for elever i videregående skole de siste ti årene. Vi ser at det kan være en risiko at høyt presterende elever vil oppleve ytterligere stress og press ved at de får lenger tid før eksamen.

I alternativ 3 foreslår vi å beholde dagens regulering. Som vist til i vurderingen over, mener vi dette i større grad vil ivareta likhet og rettferdighet for elevene. Dette forslaget vil imidlertid ikke gi skolene og fylkeskommunene den fleksibiliteten de trenger med hensyn til planleggingen av opplæringen i perioden mellom skriftlig og ikke-skriftlig eksamen.

Alternativ 1 og 2 vil innebære at lokalt gitte eksamener med forberedelsesdel kan gjennomføres på mandager og første dag etter offentlig helligdag/høytidsdag, og vil kunne forenkle fylkeskommunenes administrering av eksamensperioden, mens alternativ 3 ikke vil innebære dette.

Er dere enige i at reguleringen av offentliggjøring av skriftlige eksamener i forskriften bør endres slik at den samsvarer med dagens praksis?

Ja Nei Vet ikke

Legg til kommentar

Hvilket av de tre forslagene foretrekker dere? Utdyp gjerne svaret.

Velg ett alternativ

+

Legg til kommentar

Lektorlaget har mottatt interne innspill som trekker fram fordeler og ulemper ved samtlige alternativer. Etter en samlet vurdering ønsker vi å støtte alternativ 1.

Vi tror alternativ 1 vil gi større forutsigbarhet for alle involverte. Det gjøre planleggingen av eksamensperioden enklere for administrasjonen. Det gir også en lengre periode hvor elevene er klar over hvilken eksamen de skal opp i, som muliggjør en jevn arbeidsinnsats også i øvrige fag, gitt at standpunkt skal settes så sent som mulig.

Til alternativ 1 om felles trekk for alle eksamener, er dere enige i forslaget om at Udir fastsetter det felles tidspunktet for når trekket offentliggjøres?

JaNeiVet ikke

Legg til kommentar

Til alternativ 2 om felles trekk for ikke-skriftlige eksamener, er dere enige i forslaget om at trekket skal skje fem virkedager før første eksamen gjennomføres?

JaNeiVet ikke

Legg til kommentar

Støtter dere at trekket til ikke-skriftlig eksamen i grunnskolen beholdes slik som i dag?

JaNeiVet ikke

Legg til kommentar

Støtter dere at reglene for offentliggjøringen av eksamenstrekk for voksne skal fortsette å følge reglene for elever?

JaNeiVet ikke

Legg til kommentar

Ser dere andre konsekvenser av forslagene?

Legg til kommentar

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene har ikke vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. Vi viser til nærmere omtale under pkt. 2.4 og 3.5.

Har dere innspill til vurderingen av økonomiske og administrative konsekvenser?

Legg til kommentar

Fotnoter

1. Rapport fra arbeidsgruppa for tiltak for eksamensperioden vår 2026, datert 25.04.2025.